

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

1 december 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse
Economische Unie, enerzijds, en de republiek Madagaskar, anderzijds,
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend in Antananarivo op 29 september 2005**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	17
Advies van de Raad van State	21
Ontwerp van decreet	25
Bijlage: BLEU-overeenkomst	29
– Nederlandse tekst	31
– Franse tekst	43

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

De Vlaamse Regering staat positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden. Die zijn immers erg belangrijk voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Een Vlaamse investeerder zal meer geneigd zijn te investeren in landen die niet de rechtszekerheid en politieke stabiliteit van de OESO-landen hebben, als het politieke risico gedekt wordt door de Nationale Delcredere dienst. Voor de Nationale Delcredere dienst is het bestaan van een bilaterale overeenkomst voor de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen een belangrijke factor bij de beoordeling van een verzekeringsaanvraag voor een geplande Vlaamse investering in het buitenland. Deze dienst kan dan immers een eventuele actie tegen of regres op de overheid van het gastland in geval van schade ondernemen. Zij kan alle investeringsvormen verzekeren.

Hoewel buitenlandse investeringen doorgaans al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De bilaterale BLEU-verdragen ‘inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen’ bevestigen onder meer het principe dat investeringen slechts kunnen worden onteigend/beperkt in het partnerland als daartoe geldige redenen bestaan en als er een passende, efficiënte vergoeding wordt uitgekeerd, dat wil zeggen een vergoeding die kan worden gerepatriëerd. Ook de risico's ‘oorlog’ en ‘opstand’ worden aangeraakt. De verdragen huldigen voorts de vrije transfer van de geïnvesteerde middelen en hun opbrengsten.

Ten slotte is in de verdragen een arbitrageregeling opgenomen voor geschillen die tussen een Vlaamse investeerder en de lokale overheid zouden kunnen rijzen over de toepassing van de beginselen van het investeringsverdrag. In dit verband wordt verwezen naar de arbitrage van het ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes – Internationale Centrum voor Beslechting

van Investeringsgeschillen) of naar de regels van de UNCTRAL (United Nations Commission of International Trade Law – Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht). Ook werd een verwijzing naar de arbitrage van de particuliere geschillenbeslechtingorganen van de internationale Kamer van Koophandel te Parijs opgenomen in de investeringsovereenkomst.

Deze investeringsverdragen zijn in principe vooral zinvol in landen met een hoge politieke instabiliteit/risico.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van de bevordering en de bescherming van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of het internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. In overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsovereenkomsten die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de Werkgroep ‘Gemengde Verdragen’ (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 4 april 1995 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. De overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het

vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft.

Het tweede en laatste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Politieke gegevens

Madagaskar werd in 1960 onafhankelijk van Frankrijk. De politieke situatie is niet erg stabiel. Er zijn talrijke partijen en partijtjes die sterk lokaal en traditioneel gebonden zijn. De presidentsverkiezingen van 16 december 2001 draaiden uit op een nek-aan-nekrace tussen uittredend president Ratsiraka, die met uitzondering van de periode 1991-1996 aan de macht was sinds 1975, en Marc Ravalomanana, de burgemeester van de hoofdstad Antananarivo. Ravalomanana riep zichzelf tot overwinnaar uit. Hij kreeg de steun van de verenigde oppositie die aanwezig is in verschillende delen van het land en in de diverse sociale en etnische bevolkingsgroepen. Door de machtsovername van Ravalomanana en de vestiging van een regering van Ratsiraka in Toamasina was Madagaskar feitelijk in twee delen gesplitst met twee presidenten en twee regeringen. Begin mei 2002 werden de stemmen opnieuw geteld en daaruit bleek dat Ravalomanana de verkiezingen wel degelijk gewonnen had. Op 6 mei 2002 werd hij officieel aangesteld als president.

Door massale betogingen en stakingen kwam het land in een diepe crisis terecht die zowel het politieke als het economische leven in een verlamme greep hield. Er volgden verschillende Afrikaanse bemiddelingspogingen om de problemen op te lossen. Het voorkomen van de opsplitsing van het land stond daarbij op de eerste plaats.

Begin juli 2002 verliet Ratsiraka het land. Zijn partij Andry sy Riana Enti-Manavotra an'i Madagaskara (Steunpilaar en Structuur voor de Redding van Madagaskar, AREMA) behaalde slechts drie zetels bij de parlementsverkiezingen die in januari 2003

plaatsvonden. De regeringspartij Tiako I Madagaskara (Ik Hou van Madagaskar, TIM) sleepte 103 zetels in de wacht. Jacques Silla werd herbenoemd tot premier.

De gemeenteraadsverkiezingen van december 2003 verliepen in een serene sfeer. Zij zorgden voor de vestiging van de democratie in het land en voor een versterking van de macht van de gemeenten, wat trouwens in het regeringsprogramma staat.

Madagaskar is een presidentiële republiek met een meerpartijstelsel. Het parlement telt twee kamers. De Antenimieram-Pirenena (Nationale Assemblée) telt 160 leden, die, zoals de president, door vrije verkiezingen verkozen worden voor een periode van vijf jaar. In de Senaat zitten 90 leden. Daarvan worden 60 leden – 10 voor elke provincie – verkozen voor een termijn van zes jaar, terwijl 30 senatoren aangeduid worden door de president. De Grondwet uit 1975 werd in 1990 en 1992 gewijzigd. De eerste minister wordt door de president aangeduid maar het parlement behoudt het recht hem uit zijn functie te onthef- fen. Administratief is Madagaskar ingedeeld in zes autonome provincies die onderverdeeld zijn in prefecturen, onderprefecturen, districten en traditionele dorpsvergaderingen die een belangrijke rol spelen in de plaatselijke besluitvorming. In het kader van de decentralisatie werden in 2004 22 regio's gevormd waarvan de leiders door de president aangeduid worden.

Mensenrechten

In Madagaskar zijn er geen systematische schendingen van de mensenrechten. Toch zijn gevallen bekend van hard optreden van de politie en is de toestand in de gevangenissen slecht. In maart 2003 beschuldigde de regering Amnesty International (AI) van vooringenomenheid omdat AI beweerde dat tijdens het conflict in 2002 aan beide zijden de mensenrechten geschonden werden. In zijn rapport 2004 maakt AI melding van onrechtvaardige juridische acties tegen aanhangers van de vorige regering. Bovendien werden de rechten van de gevangenen ondermijnd door de soms langdurige voorlopige hechtenis en de slechte toestand in de gevangenissen. Ten slotte wordt gezegd dat de regering nu en dan de vrijheid van meningsuiting aan banden legt.

Er zijn weinig meldingen van geweld tegen vrouwen maar op sociaal gebied is er regelmatig sprake van discriminatie. In de administratie en in regering en parlement zijn de vrouwen ondervetegenwoordigd. In landelijke gebieden hebben de vrouwen vaak een hoger opleidingsniveau dan mannen en spelen zij een

belangrijke rol in de economische ontwikkeling. Niet-gouvernementele organisaties helpen de vrouwen om op te komen voor hun rechten.

Buitenlands beleid

In internationale vraagstukken, vooral in het kader van de Verenigde Naties (VN), de Afrikaanse Unie (AU – infra) en de Groepering van Ongebonden Staten, stelt Madagaskar zich vrij gematigd op. Het land is lid van het IMF, de Wereldbank en de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Op de top van de Southern African Development Community (SADC – infra), die in augustus 2004 plaatsvond op Mauritius, werd de kandidatuur van Madagaskar goedgekeurd. De effectieve toetreding gebeurde in augustus 2005. Madagaskar is ook lid van de minder invloedrijke Common Market for Eastern and Southern Africa (COMESA – infra). Madagaskar behoort tot geen enkel militair bondgenootschap. Het duldt geen buitenlandse steunpunten op zijn grondgebied.

Goede relaties met de belangrijkste donorlanden zijn onontbeerlijk. Frankrijk is de belangrijkste handelspartner maar ook het belangrijkste donorland.

Economische en sociale gegevens

De economie is bijna volledig afgestemd op de landbouw. De productie dient zowel voor persoonlijk gebruik als voor export. Rijst is het belangrijkste landbouwproduct en de economische toestand is sterk afhankelijk van de rijsttoegst. Vijfenzeventig procent van de beroepsbevolking is werkzaam in die sector. Daarnaast is er een kleine industriële sector.

Veel natuurlijke bronnen zijn zo goed als uitgeput. Het land is onderhevig aan bodemerosie en ontbossing. Hout wordt niet alleen gebruikt als exportproduct maar ook als brandstof. Uitgebreide herbebossingsprogramma's volstaan niet om de flora en fauna in tact te houden.

De groei is beperkt. Dat is grotendeels te verklaren door de slechte infrastructuur, de lage wereldhandels-prijzen voor exportproducten als garnalen en vanille, de corruptie, de geïsoleerde ligging van Madagaskar, de geringe koopkracht van de bevolking en natuurrampen. De groei bedroeg in 2004 5,3% en de totale inflatie voor dat jaar bedraagt ongeveer 26%. De investeringsgraad steeg van 17,9% van het BBP in 2003 naar 23,7% in 2004. De reële groei in 2005 bedroeg zo'n 7%, maar de monetaire inflatie blijft zorgwekkend ook al handhaaft ze zich op ongeveer 10 à 15%.

Na onderhandelingen met het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank voerde president Ratsiraka een nieuw beleid waarbij een verschuiving plaatsvond van een sterk gereguleerde economie naar een gereguleerde markteconomie, met als uitgangspunten het bevorderen van de groei en het terugdringen van het begrotingstekort door het stimuleren van investeringen en de privatisering van staatsbedrijven.

De politieke crisis na de verkiezingen van december 2001 had een grote invloed op de economie. Door de blokkering van de toegangswegen naar de hoofdstad, was de levering van essentiële goederen en brandstof voor de industrie onmogelijk en konden evenmin goederen voor export via de haven van Toamasina aangevoerd worden. De internationale gemeenschap speelt een belangrijke rol in de normalisering van de toestand. Ondertussen is de toestand opnieuw gestabiliseerd.

De financiële positie is verzwakt. Het programma dat door het IMF en de Wereldbank in de steigers gezet is, zal moeten voortgezet worden. Het omvat economische liberalisering en een streng financieel beleid samen met investeringen in de belangrijke sociale sectoren. Madagaskar is één van de 19 landen die door het IMF op 21 december 2005 een volledige schuld-kwijtschelding kregen.

Madagaskar bekleedt de 146e plaats op de Human Development Index 2005 van de Verenigde Naties. Het is één van de armste landen van Afrika. De gezondheidsvoorzieningen bereiken zowat 65% van de inwoners en minder dan de helft van de inwoners heeft toegang tot schoon water. AIDS komt beduidend minder voor dan op het Afrikaanse vasteland. Uit cijfers van de Wereldbank blijkt dat de strijd tegen kindersterfte stilaan resultaat oplevert.

Onderwijs is verplicht tot 14 jaar maar minder dan de helft van de kinderen doorloopt de lagere school volledig. De wet verbiedt kinderarbeid onder de 14 jaar en risicovol werk onder de 18 jaar maar in de landbouwbedrijven worden veelvuldig jonge kinderen ingezet. De wet schrijft een minimumloon voor dat nauwelijks volstaat om te voorzien in de dagelijkse behoeften. Toch zijn vele arbeiders door de enorme werkloosheid bereid om voor nog minder te werken.

Buitenlandse handel

De voornaamste exportproducten zijn textiel en breiwerk, vanille en garnalen. De invoer bestaat in de eerste plaats uit ruwe olie en grondstoffen. In 2005 daalde de uitvoer met ongeveer 20% tegenover 2004. Naast de terugval van textiel en breiwerk lag de prijs-

daling van vanille en garnalen aan de basis van die daling. Het tekort op de handelsbalans steeg van 10,2% tot 12,1% van het bruto binnenlands product (BBP). De belangrijkste klanten zijn Frankrijk, USA en Duitsland. Belangrijkste leveranciers zijn Frankrijk, China, Iran, Mauritius, Zuid-Afrika en Hong Kong.

Madagaskar is lid van COMESA, 'Common Market of Eastern and Southern Africa', opgericht in 1993 en in werking getreden in 1994. Volgende landen zijn lid: Angola, Burundi, de Comoren, DR Congo, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Libië, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Namibië, Oeganda, Rwanda, de Seychellen, Soedan, Swaziland, Tanzanië, Zambia en Zimbabwe. Deze twintig landen wensen samen te werken in COMESA op volgende terreinen: handels- en douanevereenvoudiging, transport, communicatie, energie, monetair en financieel, landbouw, economie en op sociaal vlak. Na tien jaar bestaan is er evenwel op het vlak van de handel niet veel gerealiseerd wegens de tarifaire en niet-tarifaire belemmeringen, niet-inwisselbaarheid van de munten onderling, zware vergunningsprocedures e.d.m. Niettemin worden onderling wel preferentiële tarieven toegekend.

Madagaskar is ook lid van African Union, een organisatie bestaande uit 53 Afrikaanse staten, opgericht op 9 september 1999, met als doel onder andere de solidariteit onder Afrikaanse staten bevorderen en de negatieve gevolgen van de kolonisatie en apartheid bestrijden.

Madagaskar is verder sinds 2004 lid van de Southern African Development Community (SADC), opgericht in 1970, die politieke, regionale en economische integratie voorstaat tussen Angola, Botswana, DR Congo, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Mozambique, Namibië, Zuid-Afrika, Swaziland en Tanzania, Zambia en Zimbabwe.

Madagaskar is stichtend lid van de 'Commission de l'Océan Indien – COI', opgericht op 10 januari 1984 die regionale integratie voorstaat. COI groepeerde vijf eilanden in de Indische Oceaan: de Comoren, la Réunion, Madagaskar, Mauritius en de Seychellen.

Madagaskar is sedert 17 november 1995 lid van de Wereldhandelsorganisatie.

Madagaskar is ook partij bij de partnerschapsovereenkomst van Cotonou tussen de EU en de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-landen). Op 24 augustus 2006 werd een ontwerp van Economisch Partnerschapsakkoord (EPA) onderhandeld tussen de Europese Unie en Madagaskar, Burundi, de Comoren, DR Congo,

Djibouti, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Malawi, Mauritius, Oeganda, Rwanda, de Seychellen, Soedan, Zambia en Zimbabwe. Dit EPA moet de handelsovereenkomst worden tussen de EU en de ondertekenaars ter vervanging van het huidige handelsluit van de overeenkomst van Cotonou, dat in 2008 afloopt. De nieuwe EPA zou dus in 2008 in werking moeten treden.

Onder het algemeen preferentieel systeem kent Madagaskar ook een bevoorrechte markttoegang onder andere in Canada, Zwitserland, Noorwegen en Japan en in de USA.

De Amerikaanse wet 'AGOA', afkorting voor de 'African Growth and Opportunity Act', werd in 2000 immers door het Congres aangenomen. Deze wet geeft aan de Afrikaanse landen onder de Sahara een preferentiële markttoegang tot de USA (onder andere vrijstelling van invoerrechten, ook voor sommige textielproducten). Madagaskar behoort tot die groep van landen, samen met Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Kameroen, DR Congo, Kaapverdië, Tsjaad, Djibouti, Ethiopië, Gabon, Zambia, Ghana, Guinea, Guinea Bissau, Kenia, Lesotho, Malawi, Mali, Mauritanië, Mauritius, Mozambique, Namibië, Niger, Nigeria, Rwanda, Sao Tomé, Senegal, de Seychellen, Sierra Leone, Zuid-Afrika, Swaziland, Tanzania, Oeganda. Madagaskar is met uitvoer naar de USA onder deze nieuwe wetgeving begonnen in 2001.

Buitenlandse investeringen¹

Madagaskar kent een investeringswetgeving die bescherming moet bieden tegen privatisering en ont-eigening. Madagaskar is zoals veel andere Afrikaanse landen lid van het 'Multilateral Investment Guarantee Agency – MIGA', dat deel uitmaakt van de Wereldbank. MIGA verzekert onder andere het politieke risico van buitenlandse investeringen, verleent technische assistentie aan minder ontwikkelde landen om het investeringsklimaat te verbeteren en beslecht investeringsgeschillen via arbitrage. Madagaskar heeft ook het verdrag ondertekend van de Wereldbank: 'Convention on Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States – ICSID' dat in werking is getreden op 14 oktober 1966. Het 'Centre d'arbitrage et de médiation de

¹ Een deel van dit hoofdstuk werd geschreven op grond van informatie ingewonnen bij de ambassade van Frankrijk te Antananarivo – rapporten van februari 2006 en maart 2005 en een onderzoek naar de investeringen in Madagaskar van de Wereldbank.

Madagaskar (CAMM)', dat opgericht werd in 2001 om handelsconflicten te beslechten wordt echter weinig gebruikt, zo leert een vergelijkende studie van de Wereldbank.

Op de ranglijst 'protecting investors in' van de Wereldbank ('doing business in') scoort Madagaskar voor de 'investor protection index' in 2006 niet minder dan 5,7 op een waardeschaal tot 10. Ter vergelijking: Finland kent dezelfde score; Argentinië krijgt 4,7, Rusland 5,3; China 5 en de Filipijnen 3,3. Madagaskar scoort echter niet goed op de ranglijst om een zaak op te starten: 149ste plaats en doet het daarmee zelfs nog slechter dan Mozambique (met de 140ste plaats). Een loodzware bureaucratie kenmerkt Madagaskar.

Madagaskar heeft onder meer met volgende landen een bilaterale investeringsovereenkomst gesloten: Duitsland, Frankrijk, Noorwegen, Zweden en Zwitserland.

De Delcreditedienst deelt Madagaskar in onder het hoogste commercieel risico (categorie C) en ziet het als een middelmatig politiek risico (categorie '4' op een lijst tot 7).

Bij decreet van 9 september 2003 werd het overheidsloket opgericht ter bevordering van de investeringen in het algemeen en directe buitenlandse investeringen in het bijzonder: 'GUIDE' – GUichet Unique pour le DEveloppement des investissements'. GUIDE is een 'one-stop-shop' waar investeerders terecht kunnen voor alle formaliteiten in verband met de voorgenomen investering. De website van GUIDE is om technische redenen moeilijk toegankelijk. De regering van Madagaskar start een publiek-private samenwerking op om GUIDE op termijn te vervangen door een 'Economic Development Board of Madagaskar – EDBM', waardoor de private sector ook vertegenwoordigd zal zijn in dit enig loket.

De private sector wordt aangemoedigd te investeren in de volgende prioritaire sectoren van de economie: toerisme, visvangst en aquacultuur, mijnbouw, productiebedrijven en telecommunicatie.

Buitenlandse investeerders kunnen ook deelnemen aan privatiseringsinitiatieven. Madagaskar streeft er naar het overheidsdeficit onder controle te houden. Voorrang wordt gegeven aan de verbetering van de infrastructuur (wegen, communicatie, energie en drinkbaar watervoorziening) en de productiviteit in de landbouwsector (kleine bedrijven). Microkredietverschaffing wordt ondersteund en arbeidsintensieve sectoren worden financieel aangemoedigd. Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan het leefmilieu.

Buitenlandse investeringen worden onder andere aangetrokken via een reeks fiscale aanmoedigingsmaatregelen. Madagaskar kent al sinds 1991 het statuut van 'vrijzones' die al zeer snel buitenlandse investeerders hebben aangetrokken. Vier types van investeringen worden toegelaten in dergelijke vrijzone: verwerking, diensten, basisproductie en beheer van de vrijzone. Omdat geen enkel bedrijf het beheer voert over de twee vrijzones die wettelijk gecreëerd werden, zijn er officieel geen vrijzones, enkel 'vrije bedrijven'. Belangrijkste voorwaarde om een 'vrije onderneming' op te richten is dat 95% van de productie moet worden geëxporteerd. Vrije bedrijven genieten een vrijstelling van winstbelasting gedurende 2 tot 15 jaar afhankelijk van de sector waarin die actief is. Een vast tarief van 10% winstbelasting in plaats van het gewone tarief van 30% wordt geheven op de jaren volgend op de vrijgestelde termijn. Op de dividenden wordt een tarief van 10% geïnd in plaats van het normale tarief van 25%. Daarnaast is er een volledige vrijstelling van invoerrechten op de invoer en de uitvoer. In 2000 werd de btw (20%) en accijnsheffing wel van toepassing gemaakt bij invoer of op aankopen van vrije bedrijven, maar die is terugvorderbaar. Er is een soepele wetgeving in verband met de transfer van kapitaal en opbrengsten van investeringen naar het buitenland. Een vrij bedrijf kent een soepelere arbeidswetgeving, visa en wisseloperaties. Buitenlandse bedrijven kunnen sedert 2003 ook grond en onroerend goed verwerven in Madagaskar. De overheid overweegt het statuut van de vrije bedrijven te herzien en denkt erover daadwerkelijke industriële vrijzones op te richten (in Antsirabe, Tamative en Antananarivo). Bij decreet van 16 februari 2005 werd het mogelijk om in meer sectoren een 'vrij bedrijf' te starten: concept en ontwikkeling van software, telemarketing en telecommunicatie en offshore banking.

Voordelen van het investeringsklimaat in Madagaskar zijn een relatieve economische en politieke stabiliteit, een niet-verwaarloosbaar binnenlands marktpotentieel (17,3 miljoen inwoners), een zeer competitieve verhouding kwaliteit/kostprijs van de beschikbare arbeidskrachten, een voordelig fiscaal regime voor vrije bedrijven, een preferentiële markttoegang dank zij asymmetrische handelsakkoorden in het voordeel van Madagaskar en een doorgedreven regionale integratie via COMESA, SADC en COI (zie handelsbeleid boven).

Nadelen zijn de monetaire inflatie, het feit dat de infrastructuur te wensen overlaat, de elektriciteitsvoorziening vaak problematisch is, er loodzware administratieve procedures en een overdreven bureaucratie zijn, en een hoge graad van corruptie. Madagaskar behaalt de 97e plaats op de Transpa-

rency International ranglijst van corruptie, en deelt die plaats met Algerije, Argentinië, Malawi, Mozambique en Servie-Montenegro. De overheid maakt van de strijd tegen de corruptie dan ook een prioritair punt.

In 2004 waren 230 vrije bedrijven van buitenlandse investeerders operationeel in Madagaskar die voor een derde van de industriële tewerkstelling zorgen (120.000 loontrekkenden). Dit betekent een stijging van 25% buitenlandse aanwezigheid als vrij bedrijf tegenover 2003. Madagaskar herpakt zich dus na de politieke crisis van 2002. De sectoren die bij de vrije bedrijven de meeste buitenlandse investeringen aantrekken, zijn voornamelijk de textiel- en kledingnijverheid (80%), gevolgd door de aquacultuur (garnalen). Andere sectoren waar buitenlandse investeerders actief zijn, is de houtsector, de levensmiddelenindustrie en de leder- en schoenindustrie. De opheffing van de textielquota in de EU en de scherpe Aziatische concurrentie bedreigt de concurrentiepositie van Madagaskar op het vlak van de textielsector. Vooral de Amerikaanse bestellingen zijn onzeker.

Op een totale stock aan investeringen van 306 miljoen USD in 2004 in Madagaskar, was 260 miljoen USD afkomstig van directe buitenlandse investeringen. Daarvan was 0,7 miljoen USD afkomstig van Belgische investeerders in Madagaskar. Een enquête uitgevoerd door de Nationale Bank van Madagaskar leert dat in 2003 niet minder dan 249 nieuwe buitenlandse bedrijven geïnvesteerd hebben, en in 2004 waren er zelfs 300 nieuwe buitenlandse investeringen in Madagaskar. Tachtig procent van de buitenlandse investeringen zijn geconcentreerd in de hoofdstad Antananarivo, gevolgd door Fianorantsoa (5,3%), Majunga (4,7%) en Antsirabe (4,3%).

De belangrijkste buitenlandse investeerders in Madagaskar zijn Frankrijk (47%), Mauritius (23%), China (Hong Kong 9%), Luxemburg (9%), Zwitserland (4%), Bermuda (3%), Canada, de Verenigde Staten en Sri Lanka.

Vandaag zijn er meer dan 600 bedrijven in Madagaskar die een Franse kapitaalinjectie hebben van minstens 10%. Meer dan 150 Franse dochterondernemingen werden opgericht. Na Marokko kent Madagaskar de belangrijkste Franse aanwezigheid met circa 25.000 Franse onderdanen.

Er zijn vijf Belgische investeerders in Madagaskar, waaronder Ecuhold (Antwerpen, banksector), Safmarine (Antwerpen, maritieme sector), Holcim

(bouwsector, Brussel, Zwitserse dochteronderneming), en Sopral (deel van de Floridienne Holding, voedingssector (vanilla, groene peper enzovoort)).

Onmiddellijk wordt duidelijk dat een BLEU-investeringsovereenkomst noodzakelijk is, zowel voor Luxemburg dat 9% van de buitenlandse investeringen in Madagaskar voor zijn rekening neemt, als voor Vlaanderen (België).

Exportcijfers Vlaanderen - Madagaskar

In 2005 nam Madagaskar met een uitvoer van € 27,3 miljoen de honderdste plaats in op de lijst van Vlaamse exportmarkten of 0,02% van de totale Vlaamse uitvoer in 2005². Dit betekent een vermindering met 11,7% ten opzichte van de Vlaamse uitvoer naar Madagaskar in 2004. De totale Belgische uitvoer naar Madagaskar daalde met niet minder dan 23,91%. De invoer in Vlaanderen uit Madagaskar was goed voor € 3,9 miljard in 2005, tegenover € 4,2 miljard in 2004 of een vermindering van de Vlaamse invoer met 8,9%. De totale Belgische invoer uit Madagaskar daalde in 2005 met 5,14% ten opzichte van de invoer in 2004.

Jaar	Vlaamse uitvoer (in miljoen €)
2002	16,2
2003	32,5
2004	30,9
2005	27,3

Cijfers Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

3. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verscheidene overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen die geen lid waren van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Madagaskar behoort tot de zogenaamde 'minst ontwikkelde landen – MOL'. De United Nations Con-

² De totale Belgische uitvoer in 2005 naar Madagaskar bedroeg € 33,0 miljoen. Het aandeel van Vlaanderen op de Belgische uitvoer naar Madagaskar bedraagt bijgevolg 82,6%. De invoer in België uit Madagaskar bedroeg in 2005 € 4,4 miljard.

ference on Trade and Development (UNCTAD) in Genève heeft het initiatief genomen om investeringsverdragen tussen MOL onderling of tussen MOL en geïndustrialiseerde landen te vergemakkelijken door deze te groeperen en te organiseren. Aldus wordt het 'economisch profiel' van deze MOL beter en sneller beklemtoond. Het grote voordeel is dat onderhandelingen met een reeks MOL gevoerd worden in eenzelfde locatie. Tijdens een evaluatie- en programmatievergadering d.d. 4 december 2000 nam de werkgroep 'bilaterale investeringsverdragen' het UNCTAD-voorstel aan om met dergelijke landen onderhandelingen te beginnen op basis van de BLEU-typetekst.

Van 2 tot en met 6 februari 2004 vonden in Brussel onderhandelingen plaats met Congo, Madagaskar en Mauritanië. De ontwerpovereenkomst tussen de BLEU en de republiek Madagaskar werd op 6 februari 2004 geparafeerd. Madagaskar was voor de BLEU sinds 2003 een prioritair land om een investeringsverdrag af te sluiten.

De overeenkomst werd opgemaakt in het Nederlands en het Frans. De Franse versie is doorslaggevend bij een geschil over de interpretatie van de overeenkomst.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET MADAGASKAR

1. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De geparafeerde overeenkomst met Madagaskar bevat slechts enkele afwijkingen die hierna worden toegelicht. Hieronder gaat een gedetailleerde bespreking van de BLEU-typetekst.

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de typetekst.

Die zogenaamde BLEU-typetekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming vindt men terug in de artikelen 3, 4 en 7 tot en met 9. Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie terwijl artikel 4 stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt en dat zij die wetgeving stelselmatig moeten verbeteren.

Artikel 6 bepaalt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers en naar een verbetering van die normen.

Artikel 7 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Artikel 8 regelt de overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer als principe geldt.

Artikel 9 voorziet in een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van haar eigen investeerders, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Artikel 10 stelt dat wanneer een vraagstuk betreffende investeringen geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, de investeerders van de andere partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

In artikel 11 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van

deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 12 en 13 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

De overeenkomstsluitende partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen. Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 12 dat het geschil, naar keuze van de investeerder, voorgelegd wordt aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de staat waar de investering gedaan werd, hetzij aan internationale arbitrage. Elke partij geeft haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming om elk geschil aan dergelijke arbitrage te onderwerpen. Dit houdt in dat de partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend. Geen enkele overeenkomstsluitende partij kan hierbij als verweer aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 13 handelt over eventuele geschillen tussen de partijen wat de uitlegging of toepassing van deze overeenkomst betreft. Als een minnelijke schikking via diplomatieke weg mislukt, wordt het geschil eerst voorgelegd aan een gemengde commissie van vertegenwoordigers van de partijen. Wordt nog steeds geen oplossing gevonden, wordt het aan een college van drie scheidsrechters voorgelegd. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Die twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen aangesteld worden, kan een partij zulk verzoek richten tot de voorzitter of ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Artikel 14 stelt de investeringen die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, gelijk met de investeringen na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

Artikel 15 bepaalt de inwerkingtreding en de duur van de overeenkomst. De typeovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging, in werking. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zon-

der voorafgaande opzegging telkens stilzwijgend verlengd wordt met dezelfde termijn.

Afwijkingen op de BLEU-typetekst

Er werd onderhandeld op basis van de BLEU-typetekst. De milieu- en arbeidsclausules werden integraal aanvaard. De afwijkingen op de BLEU-typetekst worden hierna toegelicht. De meeste verschillen zijn slechts vormelijk.

In artikel 1.1 werd in de laatste alinea een voorwaarde toegevoegd. De tekst van de alinea luidt als volgt: “Veranderingen in de rechtsvorm waarin activa en kapitalen zijn geïnvesteerd of geherinvesteerd brengen hun omschrijving als investering, als bedoeld in deze overeenkomst, niet in het gedrang, voor zover de verandering niet ingaat tegen de wetgeving van de overeenkomstsluitende partij op wier grondgebied de investering wordt gedaan.”.

In artikel 1.6 werd voor het grondgebied van Madagaskar een eigen definitie gebruikt.

In artikel 2.2 staat dat elke overeenkomstsluitende partij niet in de weg zal staan voor het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten in plaats van dat elke partij het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten zal toestaan.

In artikel 3.2 werden de maatregelen nodig voor het bewaren van de openbare orde uitgebreid tot die voor het garanderen van goede zeden, openbare gezondheid en de bescherming van het milieu.

In artikel 4.4 wenste Madagaskar de fiscale materies waarop het artikel niet van toepassing is, te specificeren als bedoeld de verdragen tot het vermijden van dubbele belasting.

In artikel 7.2.a. wilde Madagaskar vermelden dat het om de wettelijke procedure gaat van de overeenkomstsluitende partij op wiens grondgebied de investering gedaan werd.

Paragraaf 5 van artikel 7 werd geschrapt.

Artikel 8.5 van de typetekst werd vervangen door een nieuwe paragraaf waarin staat dat beperkingen kunnen opgelegd worden voor de vrije overmaking in geval van uitzonderlijke betalingsbalansproblemen.

In artikel 12.2 werd de keuze van de investeerder uitgebreid tot de nationale arbitrage van de staat waar de investering gerealiseerd werd. In artikel 12.3 wer-

den enkel het ICSID en het scheidsgerecht van de Internationale Kamer van Koophandel van Parijs behouden als arbitrageorganismen. Paragraaf 5 van artikel 12 (beslissen van het scheidsgerecht op grond van het nationale recht) van de BLEU-typetekst werd geschrapt.

In artikelen 13.2 en 13.3 werd een termijn van respectievelijk zes en twee maanden ingeschreven binnen dewelke een geschil moet geregeld worden. In artikel 13.5 werd ingeschreven dat de kosten die voortvloeien uit de benoeming van een derde scheidsman en de werkingskosten van het gerecht gelijk gedragen worden door de overeenkomstsluitende partijen, tenzij het gerecht anders bepaalt.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State

De SERV heeft zich op 8 maart 2006 aangesloten bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

In zijn advies d.d. 17 augustus 2006 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de republiek Madagaskar, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Antananarivo op 29 september 2005

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de republiek Madagaskar, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Antananarivo op 29 september 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Brussel, 8 maart 2006
AG-IT/06-017

Aan de heer Herbert TOMBEUR
Directeur
Administratie Buitenlands Beleid
Boudewijnlaan 30

1000 BRUSSEL

Betreft: Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Madagaskar, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Antananarivo op 29 september 2005

Geachte heer,

De raad heeft de teksten van bovenvermeld ontwerpdecreet ontvangen en doorgenomen en heeft zich op zijn bijeenkomst van 8 maart 2006 aangesloten bij het ontwerp van de regeringsbeslissing.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, tekenen wij,

Met vriendelijke groeten,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Philippe Muyters
voorzitter

kopie : minister Bourgeois

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 40.978/1/V

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 24 juli 2006 door de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de republiek Madagaskar, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Antananarivo op 29 september 2005", heeft op 17 augustus 2006 het volgende advies gegeven:

Wat de elementen betreft opgesomd in artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, geeft het ontwerp geen aanleiding tot opmerkingen.

KDE

40.978/1/V

De kamer was samengesteld uit

de Heren D. ALBRECHT,

kamervoorzitter,

L. HELLIN,
J. SMETS,

staatsraden,

H. COUSY,

assessor van de afdeling wetgeving,

Mevrouw A. BECKERS,

griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-wnd. afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

D. ALBRECHT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

DE VLAAMSE REGERING,

Fientje MOERMAN

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie,
Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse
Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Na beraadslaging,

Geert BOURGEOIS

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is
ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij
het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te
dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse
Economische Unie, enerzijds, en de republiek Mada-
gaskar, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering
en bescherming van investeringen, ondertekend in
Antananarivo op 29 september 2005, zal volkomen
gevolg hebben.

Brussel, 17 november 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

BIJLAGE

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE REPUBLIEK MADAGASKAR,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

**OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE REPUBLIEK MADAGASKAR,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN**

**DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË,
DE VLAAMSE REGERING,
DE WAALSE REGERING,
DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING,
EN
DE REGERING VAN HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,
enerzijds,**

EN

**DE REGERING VAN DE REPUBLIEK MADAGASKAR,
anderzijds,**

(hierna te noemen de “Overeenkomstsluitende Partijen”);

VERLANGENDE hun economische samenwerking te versterken door gunstige voorwaarden te scheppen voor de verwezenlijking van investeringen door onderdanen van een der Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij;

ZIJN OVEREENGEKOMEN als volgt:

Artikel 1**Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term:

1. “investeringen”: gelijk welk vermogensbestanddeel en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, in natura of in diensten, die wordt geïnvesteerd of geherinvesteerd in welke economische sector ook.

Als investeringen in de zin van deze Overeenkomst gelden namelijk, maar niet uitsluitend:

- a) roerende en onroerende goederen evenals alle andere zakelijke rechten als hypotheken, voorrechten, panden, vruchtgebruik en gelijkaardige rechten;
- b) aandelen, winstbewijzen en elke andere vorm van deelneming, zelfs minoritair of onrechtstreeks, in het kapitaal van vennootschappen die zijn opgericht op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen;
- c) obligaties, vorderingen en rechten op enige prestatie met economische waarde;
- d) auteursrechten, rechten van industriële eigendom, technische procédés, handelsnamen en goodwill;
- e) krachtens het publiekrecht of een overeenkomst verleende concessies, met name concessies voor de prospectie, de ontginning, de winning of de exploitatie van natuurlijke rijkdommen.

Veranderingen in de rechtsvorm waarin activa en kapitalen zijn geïnvesteerd of geherinvesteerd brengen hun omschrijving als “investering” als bedoeld in deze Overeenkomst niet in het gedrang, voor zover de verandering niet ingaat tegen de wetgeving van de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied de investering wordt gedaan.

2. “investeerder”:

- a) de “onderdanen”, m.a.w. elk natuurlijk persoon die volgens de wetgeving van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Madagaskar beschouwd wordt als een onderdaan van respectievelijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Madagaskar;
- b) de “vennootschappen”, m.a.w. elk rechtspersoon die wordt opgericht in overeenstemming met de wetgeving van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Madagaskar en die zijn maatschappelijke zetel heeft op het grondgebied van respectievelijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Madagaskar.

3. “inkomsten”: de opbrengsten uit investeringen en met name doch niet uitsluitend, winsten, interesten, kapitaalaangroei, dividenden, royalty's of vergoedingen.

4. “grondgebied”:

- a) het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg evenals de maritieme gebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van het Koninkrijk België uitstrekken en waarin het overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen;
- b) het grondgebied van de Republiek Madagaskar met inbegrip van haar maritiem gebied, hierna omschreven als de economische zone en het continentaal plat die zich voorbij de territoriale wateren van de Republiek Madagaskar uitstrekken en waarop de Republiek Madagaskar, overeenkomstig het internationaal recht, rechtsmacht en soevereine rechten uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen.

5. “milieuwetgeving”: de in de Overeenkomstsluitende Partijen van toepassing zijnde wetten en regelgevende bepalingen of elke hierin vervatte bepaling die voornamelijk verband houden met milieubescherming of het voorkomen van elk gevaar voor het leven of de gezondheid van mensen, dieren of planten middels:

- a) het voorkomen, verminderen of controleren van lozingen of emissies van verontreinigende stoffen of voor het milieu schadelijke producten;
- b) het controleren van voor het milieu gevaarlijke of toxische chemische producten, stoffen, materialen en afvalstoffen en het verspreiden van informatie daaromtrent;
- c) het beschermen en instandhouden van in het wild levende dier- en plantensoorten, met inbegrip van met uitroeiing bedreigde soorten, hun habitat en de speciaal beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen.

6. “arbeidswetgeving”: de in de Overeenkomstsluitende Partijen van toepassing zijnde wetten en regelgevende bepalingen of elke hierin vervatte bepaling die rechtstreeks verband houden met de hierna opgesomde universeel erkende rechten van de werknemers:

- a) het recht op vereniging;
- b) het recht op organisatie en collectieve onderhandelingen;
- c) het verbod op gelijk welke vorm van gedwongen of verplichte arbeid;
- d) een minimumleeftijd voor toelating van kinderen tot arbeid;
- e) aanvaardbare arbeidsvoorwaarden met betrekking tot het minimumloon en de arbeidsduur, alsmede met betrekking tot de veiligheid en gezondheid van de werknemers.

Artikel 2**Bevordering van de investeringen**

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij moedigt investeringen op haar grondgebied door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aan en laat deze investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij zal met name het sluiten en uitvoeren van licentiecontracten en van overeenkomsten voor commerciële, administratieve of technische bijstand, voor zover deze activiteiten verband houden met de investeringen niet in de weg staan.

Artikel 3**Bescherming van de investeringen**

1. Alle investeringen door investeerders van een der Overeenkomstsluitende Partijen genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij een eerlijke en rechtvaardige behandeling.
2. Onverminderd de maatregelen die noodzakelijk zijn voor de openbare orde, de goede zeden, de volksgezondheid en de bescherming van het milieu, genieten deze investeringen een voortdurende zekerheid en bescherming, met uitsluiting van elke ongerechtvaardigde of discriminatoire maatregel die, in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de liquidatie ervan zou kunnen belemmeren.

Artikel 4**Nationale behandeling en meest begunstigde natie**

1. Met betrekking tot alle vraagstukken inzake de behandeling van investeringen genieten de investeerders van elke Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Partij de nationale behandeling en de meestbegunstigingsbehandeling.
2. Ten aanzien van de exploitatie, het beheer, het onderhoud, het gebruik, het genot, de verkoop of iedere andere vorm van vervreemding van de investeringen, verleent elke Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke een Overeenkomstsluitende Partij verleent aan haar eigen investeerders of aan investeerders van een derde Staat, indien deze behandeling gunstiger is.
3. Deze behandeling strekt zich niet uit tot de voorrechten die een Overeenkomstsluitende Partij toekent aan investeerders van een derde Staat op grond van zijn lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of iedere andere vorm van regionale economische organisatie.

Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op belastingzaken en in het bijzonder op overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting.

Artikel 5**Milieu**

1. In het besef dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen niveau van milieubescherming te bepalen en de beleidslijnen en prioriteiten ter zake van milieu en ontwikkeling vast te leggen alsmede haar ad hoc wetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen, dient elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe te zien dat haar wetgeving een hoog niveau van milieubescherming waarborgt en alles in het werk te stellen om voornoemde wetgeving voortdurend bij te sturen.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale milieuwetgeving te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. In dit verband ziet elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe dat geen vrijstelling van voornoemde wetgeving wordt toegestaan of dat er niet anderszins wordt van afgeweken en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan in het kader van internationale milieuovereenkomsten. Ze zien erop toe dat deze verbintenissen in hun nationale wetgeving ten volle worden erkend en toegepast.
4. De Partijen erkennen dat de onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt om de voorschriften inzake milieubescherming bij te sturen. Op verzoek van één van de Partijen, stemt de andere Partij ermee in dat de regeringsvertegenwoordigers van beide Partijen bijeenkomen om overleg te plegen over elke onder het toepassingsgebied van dit artikel ressorterende aangelegenheid.

Artikel 6**Arbeid**

1. In het besef dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen normen ter bescherming van de arbeid vast te leggen en haar ad hoc wetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen, dient elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe te zien dat haar wetgeving arbeidsnormen vastlegt die in overeenstemming zijn met de in artikel 1, 6^e lid opgesomde universeel erkende rechten van de werknemers en ze voortdurend bij te sturen.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale arbeidswetgeving te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. In dit verband ziet elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe dat geen vrijstelling van voornoemde wetgeving wordt toegestaan of dat er niet anderszins wordt van afgeweken en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan als lid van de Internationale Arbeidsorganisatie alsmede hun verbintenissen op grond van de Verklaring van de IAO inzake de beginselen en fundamentele arbeidsrechten en de follow-up ervan. De Overeenkomstsluitende Partijen zien erop toe dat de in artikel 1, 6^e lid opgesomde beginselen en universeel erkende rechten van de werknemers worden erkend en beschermd middels hun nationale wetgeving.

4. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat de onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt om de normen ter bescherming van de arbeid bij te sturen. Op verzoek van één van de Partijen, stemt de andere Partij ermee in dat de regeringsvertegenwoordigers van beide Partijen bijeenkomen om overleg te plegen over elke onder het toepassingsgebied van dit artikel ressorterende aangelegenheid.

Artikel 7

Eigendombovende of -beperkende maatregelen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie noch enige andere maatregel te treffen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot gevolg heeft dat aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de hun toebehorende investeringen op haar grondgebied worden ontnomen.
2. Indien om redenen van openbaar nut, nationale veiligheid of nationaal belang, van het bepaalde in lid 1 van dit artikel dient te worden afgeweken, moeten de volgende voorwaarden zijn vervuld:
 - a) de maatregelen worden genomen volgens de wettelijke procedure van de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied de investering wordt gedaan;
 - b) ze zijn niet discriminatoir of in strijd met een bijzondere verbintenis;
 - c) ze gaan vergezeld van bepalingen waarbij wordt voorzien in de betaling van een billijke en reële schadeloosstelling.
3. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de marktwaaarde van de desbetreffende investeringen daags voor het tijdstip waarop deze maatregelen worden getroffen of bekendgemaakt.

De schadeloosstelling wordt betaald in de munt van de Staat waarvan de investeerder onderdaan is of in elke andere inwisselbare munt. Ze wordt onverwijld gestort en dient vrij te kunnen worden overgemaakt. Ze levert interest op aan de normale commerciële rentevoet vanaf de datum waarop het bedrag werd vastgesteld tot de datum van uitbetaling.

4. Aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die met betrekking tot hun investering verliezen lijden wegens oorlog of een andere vorm van gewapend conflict, revolutie, nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt door laatstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere vorm van vergoeding betreft, een behandeling toegekend die ten minste gelijk is aan die welke die Overeenkomstsluitende Partij aan investeerders van de meest begunstigde natie toekent.

Artikel 8

Overmakingen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt er zorg voor dat investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de met een investering verband houdende uitkeringen vrij mogen overmaken, inzonderheid:

- a) de bedragen bestemd om de investering tot stand te brengen, te behouden of uit te breiden;
 - b) de bedragen bestemd voor het nakomen van contractuele verbintenissen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, royalty's en andere betalingen voortvloeiend uit licenties, franchises, concessies en andere soortgelijke rechten alsmede de bezoldiging van het geëxpatriëerd personeel;
 - c) de opbrengsten uit investeringen;
 - d) de opbrengst van een gehele of gedeeltelijke liquidatie van de investeringen, inclusief meerwaarden of verhogingen van het geïnvesteerde kapitaal;
 - e) de ingevolge artikel 7 betaalde schadeloosstellingen.
2. De onderdanen van een Overeenkomstsluitende Partij die uit hoofde van een investering op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij mogen werken, is het toegestaan een evenredig deel van hun bezoldiging over te maken naar hun land van herkomst.
 3. De overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de wisselkoers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties.
 4. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de toelating die vereist is om de overmaking zonder vertraging uit te voeren, zonder andere lasten dan de gebruikelijke bankkosten.
 5. In geval van uitzonderlijke betalingsbalansproblemen kan elke Overeenkomstsluitende Partij voor een beperkte periode beperkingen opleggen aan de vrije overmaking, hetzij voor een periode van minder dan negen maanden, hetzij voor een andere periode indien de beperkingen verband houden met een programma van het Internationaal Monetair Fonds. Deze beperkingen moeten op een billijke, niet-discriminatoire wijze en te goeder trouw worden ingesteld.

Artikel 9

Subrogatie

1. Indien een der Overeenkomstsluitende Partijen of een van haar openbare instellingen een schadeloosstelling uitkeert aan haar eigen investeerders op grond van een voor een investering verleende waarborg, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de rechten van de investeerders zijn overgedragen aan de Overeenkomstsluitende Partij of de openbare instelling in haar hoedanigheid van verzekeraar.
2. Met betrekking tot de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij jegens de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerders is getreden, de verplichtingen laten gelden die wettelijk of contractueel op de investeerders rusten.

Artikel 10**Toepasbare regels**

Als een kwestie in verband met de investeringen niet alleen door deze Overeenkomst maar ook door de nationale wetgeving van een Overeenkomstsluitende Partij wordt geregeld of nog door internationale overeenkomsten waartoe de Partijen zijn toegetreden of nog zullen toetreden, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij zich beroepen op de bepalingen welke voor hen het gunstigst zijn.

Artikel 11**Bijzondere overeenkomsten**

1. Investeringsen waarvoor een bijzondere overeenkomst is gesloten tussen een der Overeenkomstsluitende Partijen en investeerders van de andere Partij, zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de bijzondere overeenkomst.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich de verbintenissen die zij ten aanzien van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij is aangegaan, te allen tijde na te komen.

Artikel 12**Regeling van investeringsgeschillen**

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van een Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt schriftelijk kennis gegeven. De kennisgeving gaat vergezeld van een memorandum dat naar behoren is toegelicht door de meest gerede partij.

De Partijen dienen er in de mate van het mogelijke naar te streven het geschil te regelen door onderhandeling en daarbij, indien nodig, deskundig advies in te winnen van een derde of nog door bemiddeling langs diplomatieke weg tussen de Overeenkomstsluitende Partijen.

2. Indien de Partijen niet via een rechtstreekse regeling een minnelijke schikking hebben bereikt of niet binnen zes maanden na de kennisgeving het geschil langs diplomatieke weg hebben kunnen beslechten, wordt het naar keuze van de investeerder in voorkomend geval onderworpen aan nationale arbitrage in de Staat waar de investering is gedaan, dan wel onderworpen aan de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering is gedaan of aan internationale arbitrage.

Te dien einde geeft elke Overeenkomstsluitende Partij haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming om elk investeringsgeschil aan internationale arbitrage te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat zij afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve of rechtsmiddelen te verzoeken.

3. Als internationale arbitrage wordt gevraagd, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan een van de hierna genoemde arbitrageorganen:

- het Internationaal Centrum voor Regeling van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is ingesteld krachtens het te Washington op 18 maart 1965 voor ondertekening opengestelde "Verdrag tot regeling van investeringsgeschillen tussen Staten en onderdanen van andere Staten", voor zover elke Staat die Partij is bij deze Overeenkomst daar lid van is. Zolang deze voorwaarde niet is vervuld, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij ermee in dat het geschil wordt voorgelegd aan arbitrage, overeenkomstig de Aanvullende Voorziening van het I.C.S.I.D.;
- het scheidsgerecht van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs;

Indien de arbitrageprocedure op initiatief van een Overeenkomstsluitende Partij wordt aangespannen, verzoekt deze de betrokken investeerder schriftelijk het arbitrage-organisme van zijn keuze waaraan het geschil zal worden voorgelegd, kenbaar te maken.

4. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in artikel 9 van deze Overeenkomst vermelde waarborg heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.
5. De arbitragevonnissen zijn definitief en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

Artikel 13

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst

1. Elk geschil betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst moet zo mogelijk langs diplomatieke weg worden geregeld.
2. Wanneer een geschil niet binnen zes maanden langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt het voorgelegd aan een gemengde commissie bestaande uit vertegenwoordigers van beide Partijen.
3. Indien de gemengde commissie het geschil niet binnen twee maanden kan regelen, wordt het op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen voorgelegd aan een scheidsgerecht dat voor elk geval afzonderlijk op de volgende wijze is samengesteld:
 - Elke Overeenkomstsluitende Partij benoemt een scheidsman binnen een tijdvak van twee maanden vanaf de datum waarop een Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen twee maanden na hun benoeming, kiezen de twee scheidsmannen in onderlinge overeenstemming een onderdaan van een derde Staat tot

- Wanneer de voorgeschreven termijnen niet werden nageleefd, kan een van de Overeenkomstsluitende Partijen de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzoeken de vereiste benoeming(en) te verrichten.
 - Indien de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft, dan wel om een andere reden verhinderd is bedoelde functie uit te oefenen, wordt de Vice-Voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoeming(en) te verrichten.
4. Het aldus samengestelde scheidsgerecht bepaalt zijn eigen procedureregels en doet uitspraak bij meerderheid van stemmen; de uitspraken zijn onherroepelijk en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.
 5. Iedere Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de scheidsman die zij heeft benoemd. De kosten voortvloeiend uit de benoeming van een derde scheidsman en de werkingskosten van het gerecht worden gelijkelijk door de Overeenkomstsluitende Partijen gedragen tenzij het gerecht anders bepaalt.

Artikel 14

Vorige investeringen

Deze Overeenkomst is eveneens van toepassing op de investeringen die vóór de inwerkingtreding ervan werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, overeenkomstig haar wetgeving en voorschriften.

Artikel 15

Inwerkingtreding en duur

1. Deze Overeenkomst treedt in werking een maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen de akten van bekrachtiging hebben uitgewisseld. Ze blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.

Tenzij een der Overeenkomstsluitende Partijen de Overeenkomst ten minste zes maanden voor het verstrijken van de geldigheidstermijn opzegt, wordt ze telkens stilzwijgend verlengd voor een nieuw tijdvak van tien jaar. Elke Overeenkomstsluitende Partij behoudt het recht ze ten minste zes maanden voor het einde van een lopende geldigheidstermijn bij kennisgeving op te zeggen.

2. De investeringen die vóór de datum van beëindiging van deze Overeenkomst zijn gedaan, vallen nog gedurende tien jaar, te rekenen vanaf dat tijdstip, onder de toepassing van deze Overeenkomst.

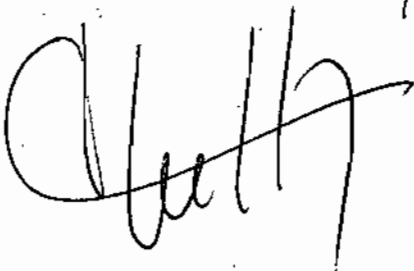
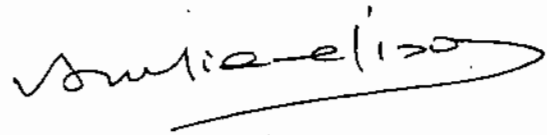
TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Antananarivo, op 29 september 2005, in twee oorspronkelijke exemplaren in de Nederlandse en de Franse taal zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Franse tekst doorslaggevend.

**VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE:**

Voor de Regering van het Koninkrijk België: Voor de Regering van het Groothertogdom Luxemburg:
Voor de Vlaamse Regering:
Voor de Waalse Regering:
Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering:

**VOOR DE REGERING
VAN DE REPUBLIEK MADAGASKAR:**

ACCORD
ENTRE
L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE,
d'une part,
ET
LA REPUBLIQUE DE MADAGASCAR,
d'autre part,
CONCERNANT
L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS

**ACCORD
ENTRE
L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE,
d'une part,
ET
LA REPUBLIQUE DE MADAGASCAR,
d'autre part,
CONCERNANT
L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS**

**LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE,
LE GOUVERNEMENT WALLON,
LE GOUVERNEMENT FLAMAND,
LE GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE,
AINSI QUE
LE GOUVERNEMENT DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG,
d'une part,**

ET

**LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE MADAGASCAR,
d'autre part,**

(ci-après dénommés les "Parties contractantes");

DÉSIREUX de renforcer leur coopération économique en créant des conditions favorables à la réalisation d'investissements par des investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie contractante;

SONT CONVENUS de ce qui suit:

Article 1**Définitions**

Pour l'application du présent Accord,

1. Le terme "investissements" désigne tout élément d'actif quelconque et tout apport direct ou indirect en numéraire, en nature ou en services, investi ou réinvesti dans tout secteur d'activité économique, quel qu'il soit.

Sont considérés notamment, mais non exclusivement, comme des investissements au sens du présent Accord:

- a) les biens meubles et immeubles ainsi que tous autres droits réels tels qu'hypothèques, privilèges, gages, usufruit et droits similaires;
- b) les actions, parts sociales et toutes autres formes de participations, même minoritaires ou indirectes, dans le capital de sociétés constituées sur le territoire de l'une des Parties contractantes;
- c) les obligations, créances et droits à toutes prestations ayant une valeur économique;
- d) les droits d'auteur, les droits de propriété industrielle, les procédés techniques, les noms déposés et le "goodwill";
- e) les concessions de droit public ou contractuelles, notamment celles relatives à la prospection, la culture, l'extraction ou l'exploitation de ressources naturelles.

Aucune modification de la forme juridique dans laquelle les avoirs et capitaux ont été investis ou réinvestis n'affectera leur qualité d'investissements au sens du présent Accord à condition que cette modification ne soit pas contraire à la législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'investissement est réalisé.

2. Le terme "investisseurs" désigne:

- a) les "nationaux", c'est-à-dire toute personne physique qui, selon la législation du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Madagascar est considérée comme citoyen du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Madagascar respectivement;
- b) les "sociétés", c'est-à-dire toute personne morale constituée conformément à la législation du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Madagascar et ayant son siège social sur le territoire du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Madagascar respectivement.

3. Le terme "revenus" désigne les sommes produites par un investissement et notamment, mais non exclusivement, les bénéfices, intérêts, accroissements de capital, dividendes, royalties ou indemnités.

4. Le terme "territoire" s'applique:

- a) au territoire du Royaume de Belgique et au territoire du Grand-Duché de Luxembourg ainsi qu'aux zones maritimes, c'est-à-dire les zones marines et sous-marines qui s'étendent au-delà des eaux territoriales du Royaume de Belgique et sur lesquelles celui-ci exerce, conformément au droit international, ses droits souverains et sa juridiction aux fins d'exploration, d'exploitation et de conservation des ressources naturelles;
- b) au territoire de la République de Madagascar y compris dans sa zone maritime, ci-après définie comme la zone économique et le plateau continental qui s'étendent au-delà de la limite des eaux territoriales de la République de Madagascar et sur lesquelles la République de Madagascar a juridiction et exerce des droits souverains, conformément au droit international, afin de prospecter, d'exploiter ou de préserver des ressources naturelles.

5. L'expression "législation en matière d'environnement" désigne les lois et dispositions réglementaires en vigueur dans les Parties contractantes, ou toute disposition contenue dans ces lois et dispositions réglementaires, qui visent principalement la protection de l'environnement, ou la prévention de tout danger pour la vie ou la santé des hommes, des animaux ou des plantes par les moyens suivants:

- a) prévention, réduction ou contrôle des rejets, déversements ou émissions de substances polluantes ou de produits contaminants pour l'environnement;
- b) contrôle des produits chimiques, substances, matériaux et déchets dangereux ou toxiques pour l'environnement et diffusion des informations y relative;
- c) protection ou conservation de la flore et de la faune sauvages, y compris les espèces menacées d'extinction, leur habitat, et les zones naturelles spécialement protégées sur le territoire des Parties contractantes.

6. L'expression "législation du travail" désigne les lois et dispositions réglementaires en vigueur dans les Parties contractantes, ou toute disposition contenue dans ces lois et dispositions réglementaires ayant un rapport direct avec les droits universellement reconnus des travailleurs énumérés ci-dessous:

- a) le droit d'association;
- b) le droit d'organisation et de négociation collective;
- c) l'interdiction de recourir à quelque forme de travail forcé ou obligatoire que ce soit;
- d) un âge minimum d'admission des enfants à l'emploi;
- e) des conditions de travail acceptables en ce qui concerne le salaire minimum et la durée du travail, ainsi que la sécurité et la santé des travailleurs.

Article 2

Promotion des investissements

Chacune des Parties contractantes encouragera les investissements sur son territoire par des investisseurs de l'autre Partie contractante et admettra lesdits investissements en conformité avec sa législation.

En particulier, chaque Partie contractante n'empêchera pas la conclusion et l'exécution de contrats de licence et de conventions d'assistance commerciale, administrative ou technique, pour autant que ces activités aient un rapport avec les investissements.

Article 3

Protection des investissements

Tous les investissements effectués par des investisseurs de l'une des Parties contractantes, jouiront, sur le territoire de l'autre Partie contractante, d'un traitement juste et équitable.

Sous réserve des mesures nécessaires liées à l'ordre public, aux bonnes mœurs, à la santé publique et à la protection de l'environnement, ces investissements jouiront d'une sécurité et d'une protection constantes, excluant toute mesure injustifiée ou discriminatoire qui pourrait entraver, en droit ou en fait, la gestion, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la liquidation desdits investissements.

Article 4

Traitement national et nation la plus favorisée

Pour toutes les questions relatives au traitement des investissements, les investisseurs de chacune des Parties contractantes bénéficieront, sur le territoire de l'autre Partie, du traitement national et du traitement de la nation la plus favorisée.

En ce qui concerne l'exploitation, la gestion, l'entretien, l'utilisation, la jouissance, la vente ou toute autre forme d'aliénation des investissements, chaque Partie contractante accordera sur son territoire aux investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs de tout Etat tiers, si ce traitement est plus favorable.

Ce traitement ne s'étendra pas aux privilèges qu'une Partie contractante accorde aux investisseurs d'un Etat tiers, en vertu de sa participation ou de son association à une zone de libre échange, une union douanière, un marché commun ou à toute autre forme d'organisation économique régionale.

Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas aux matières fiscales, et en particulier aux accords tendant à éviter la double imposition.

Article 5**Environnement**

1. Reconnaissant que chaque Partie contractante a le droit de fixer son propre niveau de protection de l'environnement et de définir ses politiques et priorités en matière d'environnement et de développement, ainsi que d'adopter ou de modifier en conséquence ses lois ad hoc, chacune des Parties contractantes veillera à ce que sa législation garantisse un haut niveau de protection de l'environnement et mettra tout en œuvre en vue d'améliorer constamment ladite législation.
2. Les Parties contractantes reconnaissent qu'il n'est pas approprié d'assouplir la législation nationale en matière d'environnement aux fins d'encourager les investissements. A cet égard, chacune des Parties contractantes veillera à ce qu'il ne soit pas accordé d'exemption ni dérogé d'aucune façon à ladite législation, pas plus qu'il ne soit offert de possibilité d'exemption ou autre dérogation aux fins d'encourager la constitution, l'entretien ou l'expansion d'un investissement sur son territoire.
3. Les Parties contractantes réaffirment les engagements auxquels elles ont souscrit dans le cadre d'accords internationaux en matière d'environnement. Elles veilleront à ce que lesdits engagements soient pleinement reconnus et appliqués dans leur législation nationale.
4. Les parties reconnaissent que la coopération mutuelle leur offre des possibilités accrues d'amélioration des normes de protection de l'environnement. A la demande de l'une des parties, l'autre partie acceptera que les représentants de leurs gouvernements se réunissent à des fins de consultations sur toute matière tombant dans le domaine d'application du présent article.

Article 6**Travail**

1. Reconnaissant que chaque Partie contractante a le droit de fixer ses propres normes de protection du travail et d'adopter ou de modifier en conséquence ses lois ad hoc, chacune des Parties contractantes veillera à ce que sa législation fixe des normes de travail conformes aux droits universellement reconnus des travailleurs énoncés au paragraphe 6 de l'Article 1 et n'aura de cesse d'améliorer lesdites normes.
2. Les Parties contractantes reconnaissent qu'il n'est pas approprié d'assouplir la législation nationale du travail aux fins d'encourager les investissements. A cet égard, chacune des Parties contractantes veillera à ce qu'il ne soit pas accordé d'exemption ni dérogé d'aucune autre façon à ladite législation, pas plus qu'il ne soit offert de possibilité d'exemption ou autre dérogation aux fins d'encourager la constitution, l'entretien ou l'expansion d'un investissement sur son territoire.
3. Les Parties contractantes réaffirment leurs obligations en tant que membres de l'Organisation internationale du Travail ainsi que leurs engagements en vertu de la Déclaration de l'OIT relative aux principes et droits fondamentaux du travail et de son suivi. Les Parties contractantes veilleront à ce que lesdits principes et droits universellement reconnus des travailleurs énoncés au paragraphe 6 de l'Article 1 soient reconnus et protégés dans leur législation nationale.

4. Les Parties contractantes reconnaissent que la coopération mutuelle leur offre des possibilités accrues d'amélioration des normes de protection du travail. A la demande de l'une des parties, l'autre partie acceptera que les représentants de leurs gouvernements se réunissent à des fins de consultations sur toute matière tombant dans le domaine d'application du présent article.

Article 7

Mesures privatives et restrictives de propriété

1. Chacune des Parties contractantes s'engage à ne prendre aucune mesure d'expropriation ou de nationalisation ni aucune autre mesure dont l'effet est de déposséder directement ou indirectement les investisseurs de l'autre Partie contractante des investissements qui leur appartiennent sur son territoire.
2. Si des impératifs d'utilité publique, de sécurité ou d'intérêt national justifient une dérogation au paragraphe 1, les conditions suivantes devront être remplies:
 - a) les mesures seront prises selon la procédure légale de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'investissement est réalisé;
 - b) elles ne seront ni discriminatoires, ni contraires à un engagement spécifique;
 - c) elles seront assorties de dispositions prévoyant le paiement d'une indemnité adéquate et effective.
3. Le montant des indemnités correspondra à la valeur du marché des investissements concernés à la veille du jour où les mesures ont été prises ou rendues publiques.

Les indemnités seront réglées dans la monnaie de l'Etat dont l'investisseur est ressortissant ou en toute autre monnaie convertible. Elles seront versées sans délai et librement transférables. Elles porteront intérêt au taux commercial normal depuis la date de la fixation de leur montant jusqu'à celle de leur paiement.

4. Les investisseurs de l'une des Parties contractantes dont les investissements auraient subi des dommages dus à une guerre ou à tout autre conflit armé, révolution, état d'urgence national ou révolte survenu sur le territoire de l'autre Partie contractante, bénéficieront, de la part de cette dernière, d'un traitement au moins égal à celui accordé aux investisseurs de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les restitutions, indemnisations, compensations ou autres dédommagements.

Article 8

Transferts

1. Chaque Partie contractante accordera aux investisseurs de l'autre Partie contractante le libre transfert de tous les paiements relatifs à un investissement, et notamment:
 - a) des sommes destinées à établir, à maintenir ou à développer l'investissement;

- b) des sommes destinées au règlement d'obligations contractuelles, y compris les sommes nécessaires au remboursement d'emprunts, les redevances et autres paiements découlant de licences, franchises, concessions et autres droits similaires, ainsi que les rémunérations du personnel expatrié;
 - c) des revenus des investissements;
 - d) du produit de la liquidation totale ou partielle des investissements, y compris les plus-values ou augmentations du capital investi;
 - e) des indemnités payées en exécution de l'article 7.
2. Les nationaux de chacune des Parties contractantes autorisés à travailler au titre d'un investissement sur le territoire de l'autre Partie contractante seront également autorisés à transférer une quotité appropriée de leur rémunération dans leur pays d'origine.
 3. Les transferts seront effectués en monnaie librement convertible, au cours applicable aux transactions au comptant à la date des transferts.
 4. Chacune des Parties contractantes délivrera les autorisations nécessaires pour assurer sans délai l'exécution des transferts et ce, sans autres charges que les frais bancaires usuels.
 5. En cas de difficultés exceptionnelles de la balance des paiements, chaque Partie contractante peut exercer des restrictions au libre transfert pour une période limitée, soit d'une durée inférieure à neuf mois, soit pour un autre délai si les restrictions s'inscrivent dans le cadre d'un programme avec le Fonds Monétaire International. Ces restrictions doivent être mises en œuvre d'une façon équitable, non discriminatoire et de bonne foi.

Article 9

Subrogation

1. Si l'une des Parties contractantes ou un organisme public de celle-ci paie des indemnités à ses propres investisseurs en vertu d'une garantie donnée au titre d'un investissement, l'autre Partie contractante reconnaîtra que les droits des investisseurs sont transférés à la Partie contractante ou à l'organisme public concerné, en leur qualité d'assureur.
2. En ce qui concerne les droits transférés, l'autre Partie contractante pourra faire valoir à l'égard de l'assureur subrogé dans les droits des investisseurs indemnisés, les obligations qui incombent légalement ou contractuellement à ces derniers.

Article 10

Règles applicables

Lorsqu'une question relative aux investissements est régie à la fois par le présent Accord et par la législation nationale de l'une des Parties contractantes ou par des conventions internationales, auxquelles ont adhéré ou adhéreront dans l'avenir les Parties, en vigueur actuellement ou contractées dans l'avenir par les Parties, les investisseurs de l'autre Partie contractante pourront se prévaloir des dispositions qui leur sont les plus favorables.

Article 11

Accords particuliers

1. Les investissements ayant fait l'objet d'un accord particulier entre l'une des Parties contractantes et des investisseurs de l'autre Partie seront régis par les dispositions du présent Accord et par celles de cet accord particulier.
2. Chacune des Parties contractantes s'engage à assurer à tout moment le respect des obligations qu'elle aura contractées à l'égard des investisseurs de l'autre Partie contractante.

Article 12

Règlement des différends relatifs aux investissements

1. Tout différend relatif aux investissements survenant entre un investisseur de l'une des Parties contractantes et l'autre Partie contractante fera l'objet d'une notification écrite, accompagnée d'un aide-mémoire suffisamment détaillé, de la part de la partie la plus diligente.

Dans la mesure du possible, les parties tenteront de régler le différend par la négociation, en faisant éventuellement appel à l'avis spécialisé d'un tiers, ou par la conciliation entre les Parties contractantes par la voie diplomatique.

2. A défaut de règlement amiable par arrangement direct entre les parties au différend ou par conciliation par la voie diplomatique dans les six mois à compter de sa notification, le différend sera soumis, au choix de l'investisseur, soit, le cas échéant à l'arbitrage national au sein de l'Etat où l'investissement a été réalisé, soit à la juridiction compétente de l'Etat où l'investissement a été réalisé, soit à l'arbitrage international.

A cette fin, chacune des Parties contractantes donne son consentement anticipé et irrévocable à ce que tout différend soit soumis à cet arbitrage international. Ce consentement implique qu'elles renoncent à exiger l'épuisement des recours administratifs ou judiciaires internes.

3. En cas de recours à l'arbitrage international, le différend sera soumis à l'un des organismes d'arbitrage désignés ci-après, au choix de l'investisseur:

- au Centre international pour le Règlement des Différends relatifs aux Investissements (C.I.R.D.I.), créé par "la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats", ouverte à la signature à Washington, le 18 mars 1965, lorsque chaque Etat partie au présent Accord sera membre de celle-ci. Aussi longtemps que cette condition n'est pas remplie, chacune des Parties contractantes consent à ce que le différend soit soumis à l'arbitrage conformément au règlement du Mécanisme supplémentaire du C.I.R.D.I.;
- au Tribunal d'Arbitrage de la Chambre de Commerce Internationale, à Paris;

Si la procédure d'arbitrage a été introduite à l'initiative d'une Partie contractante, celle-ci invitera par écrit l'investisseur concerné à exprimer son choix quant à l'organisme d'arbitrage qui devra être saisi du différend.

4. Aucune des Parties contractantes, partie à un différend, ne soulevra d'objection, à aucun stade de la procédure d'arbitrage ni de l'exécution d'une sentence d'arbitrage, du fait que l'investisseur, partie adverse au différend, aurait perçu une indemnité couvrant tout ou partie de ses pertes en exécution d'une police d'assurance ou de la garantie prévue à l'article 9 du présent Accord.
5. Les sentences d'arbitrage seront définitives et obligatoires pour les parties au différend. Chaque Partie contractante s'engage à exécuter les sentences en conformité avec sa législation nationale.

Article 13

Différends entre les Parties contractantes concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord

1. Tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Accord sera réglé, si possible, par la voie diplomatique.
2. A défaut de règlement par la voie diplomatique dans les six mois, le différend sera soumis à une commission mixte, composée de représentants des deux Parties.
3. Si la commission mixte ne peut régler le différend dans les deux mois, celui-ci sera soumis, à la demande de l'une ou l'autre des Parties contractantes, à un tribunal arbitral constitué, pour chaque cas particulier, de la manière suivante:
 - Chaque Partie contractante désignera un arbitre dans un délai de deux mois à compter de la date à laquelle l'une des Parties contractantes a fait part à l'autre de son intention de soumettre le différend à arbitrage. Dans les deux mois suivant leur désignation, les deux arbitres désigneront d'un commun accord un ressortissant d'un Etat tiers qui exercera la fonction de président du tribunal arbitral.
 - Si ces délais n'ont pas été observés, l'une ou l'autre Partie contractante invitera le Président de la Cour Internationale de Justice à procéder à la nomination ou aux nominations nécessaire(s).
 - Si le Président de la Cour Internationale de Justice est ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante ou d'un Etat avec lequel l'une ou l'autre Partie contractante n'entretient pas de relations diplomatiques, ou si, pour une autre raison, il est empêché d'exercer cette fonction, le Vice-Président de la Cour Internationale de Justice sera invité à procéder à la nomination ou aux nominations nécessaire(s).
4. Le tribunal ainsi constitué fixera ses propres règles de procédure. Ses décisions seront prises à la majorité des voix; elles seront définitives et obligatoires pour les Parties contractantes.
5. Chaque Partie contractante supportera les frais liés à la désignation de son arbitre. Les débours inhérents à la désignation du troisième arbitre et les frais de fonctionnement du tribunal seront supportés, à parts égales, par les Parties contractantes à moins que le tribunal n'en dispose autrement.

Article 14**Investissements antérieurs**

Le présent Accord s'appliquera également aux investissements effectués avant son entrée en vigueur par les investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie contractante en conformité avec les lois et règlements de cette dernière.

Article 15**Entrée en vigueur et durée**

1. Le présent Accord entrera en vigueur un mois à compter de la date à laquelle les Parties contractantes auront échangé leurs instruments de ratification. Il restera en vigueur pour une période de dix ans.

A moins que l'une des Parties contractantes ne le dénonce au moins six mois avant l'expiration de sa période de validité, il sera chaque fois reconduit tacitement pour une nouvelle période de dix ans, chaque Partie contractante se réservant le droit de le dénoncer par une notification introduite au moins six mois avant la date d'expiration de la période de validité en cours.

2. Les investissements effectués antérieurement à la date d'expiration du présent Accord lui resteront soumis pour une période de dix ans à compter de cette date.

EN FOI DE QUOI, les représentants soussignés, dûment autorisés à cet effet par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Antananarivo, le 29 septembre 2005, en deux exemplaires originaux, chacun en langue française et néerlandaise, tous les textes faisant également foi. Le texte en langue française prévaudra en cas de divergence d'interprétation.

**POUR L'UNION ÉCONOMIQUE
BELGO-LUXEMBOURGEOISE:**

Pour le Gouvernement
du Royaume de Belgique:

Pour le Gouvernement wallon:
Pour le Gouvernement flamand:
Pour le Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale:

Pour le Gouvernement
du Grand-Duché
de Luxembourg:

**POUR LE GOUVERNEMENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE MADAGASCAR:**